

RSK 001

Standard for forvaltningsrevisjon

Fastsatt av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner med oppstartsbrief sendt etter 30.09.2020.

Norges Kommunerevisorforbund 12.08.2020

Innhold

Innhold	1
Innledning.....	2
Krav til revisor	3
Bestilling og problemstillinger	3
Revisjonsdialogen	4
Revisjonskriterier	5
Metode og data	5
Vurderinger og konklusjoner	6
Anbefalinger.....	6
Rapport	6
Dokumentasjon.....	7
Kvalitetssikring og system for kvalitetskontroll	8

Innledning

Denne standarden angir hva som er god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon, og består av grunnleggende prinsipper og revisjonshandlinger i forvaltningsrevisjon. Standarden fastsetter normer for planlegging, gjennomføring og rapportering av forvaltningsrevisjon i kommuner, fylkeskommuner og i (fylkes)kommunalt eide selskap. Rammene for denne standarden følger av lov om kommuner og fylkeskommuner kapittel 23 og 24 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Standarden baserer seg på internasjonale prinsipper og standarder fastsatt av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak. Hensikten med forvaltningsrevisjon er å bidra til et godt beslutningsgrunnlag for de folkevalgtes styring og kontroll, og å bidra til læring.

Forvaltningsrevisjon skal ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.

Med begrepet kommune menes i denne standarden både kommuner og fylkeskommuner, og med begrepet kommunedirektør menes også kommune-/fylkesråd.

Krav til revisor

1. Revisjonsenheten skal utpeke en oppdragsansvarlig for hvert oppdrag i forvaltningsrevisjon. Oppdragsansvarlig revisor er ansvarlig for å påse at standardens krav er oppfylt.
2. Oppdragsansvarlig revisor skal sikre at forvaltningsrevisjonen gjennomføres med tilstrekkelig kunnskap om, og ferdigheter i relevante metoder, og med tilstrekkelig kunnskap om temaet som revisjonen omhandler.
3. Revisor skal være uavhengig og objektiv ved utførelsen av sine oppgaver. Vurdering av uavhengighet skal dokumenteres for hver forvaltningsrevisjon. Uavhengighet må vurderes gjennom hele forvaltningsrevisjonen. Oppdragsansvarlig revisor skal sørge for at alle som utfører oppgaver i forvaltningsrevisjonen ivaretar kravet om uavhengighet.

Bestilling og problemstillinger

4. Revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Revisor skal forsikre seg om at kontrollutvalget og revisor har lik forståelse av oppdraget, og at rammene er tilstrekkelig klarlagt.
5. Revisor skal vurdere om kontrollutvalgets vedtak lar seg gjennomføre. Dersom revisor finner det påkrevd, må revisor avklare oppdraget med kontrollutvalget, eventuelt vurdere å si fra seg oppdraget.
6. Revisor skal sikre at det utarbeides problemstillinger som er tilstrekkelig konkretisert og avgrenset til å kunne besvares. Problemstillingene skal være egnet til å besvare kontrollutvalgets bestilling.

7. Dersom revisor ser behov for å endre problemstilling(ene) eller annet underveis i en slik grad at det har vesentlig betydning for gjennomføringen av oppdraget, skal dette avklares med kontrollutvalget.
8. Revisor skal utarbeide en skriftlig prosjektplan for hver forvaltningsrevisjon. Prosjektplanen skal redegjøre for problemstilling(er), revisjonskriterier eller grunnlaget for disse, og metodebruk.

Revisjonsdialogen

9. Revisor skal iverksette tiltak som er egnet til å sikre god dialog med revidert enhet, øvrige involverte og andre relevante aktører.
10. Ved forvaltningsrevisjon i kommunen skal revisor sende oppstartsbrev til kommunedirektøren. Ved forvaltningsrevisjon i selskap skal revisor sende oppstartsbrev til selskapet. Oppstartsbrevet skal være sendt senest før det innhentes data fra revidert enhet.
11. Det skal avholdes oppstartsmøte med mindre særlige grunner taler imot det. På oppstartsmøtet bør det redegjøres for bakgrunn, problemstilling(er), revisjonskriterier, informasjonsbehov og gjennomføring av forvaltningsrevisjonen.
12. Revisor skal sende et utkast til rapport fra forvaltningsrevisjonen til uttalelse til kommunedirektøren. Revisor skal sende et utkast til rapport fra forvaltningsrevisjonen til uttalelse til det kommunale foretaket eller selskapet som er gjenstand for forvaltningsrevisjon. Uttalelsen skal i sin helhet fremgå av rapporten.

13. Endelig rapport skal oversendes kontrollutvalget. Ved forvaltningsrevisjon i kommunen skal revisor sende kopi til kommunedirektøren. Ved forvaltningsrevisjon i selskap skal revisor sende kopi til selskapet.

Revisjonskriterier

14. Med utgangspunkt i problemstillingen(e) skal revisor utlede revisjonskriterier for hver forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav, normer og/eller standarder som revidert enhet skal vurderes i forhold til.
15. Revisjonskriteriene skal være utledet fra autoritative eller anerkjente kilder innenfor det reviderte området. Kilder til revisjonskriterier skal presenteres for revidert enhet og enheten skal gis anledning til å komme med innspill. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for revidert enhet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Metode og data

16. Revisor skal sikre at dataene er relevante (gyldige, valide) for problemstillingen. Datainnsamlingen skal gjennomføres på en måte som sikrer dataenes pålitelighet (reliabilitet). Metodevalg skal begrunnes og eventuelle svakheter i datamaterialet synliggjøres.
17. Revisor skal innhente data i tilstrekkelig omfang til å kunne gjøre vurderinger og svare på problemstillingen(e).
18. Data som brukes i rapporten og som er fremkommet muntlig skal skriftliggjøres, og bekreftes av kilden.

19. Personopplysninger skal behandles i tråd med kravene i personopplysningsloven.

Vurderinger og konklusjoner

20. Revisor skal vurdere innsamlede data opp mot revisjonskriteriene. Dersom revisor finner vesentlige avvik, skal dette komme tydelig til uttrykk i rapporten.

21. Revisors vurderinger skal være objektive

22. På bakgrunn av revisors vurderinger, skal revisor konkludere på problemstillingen(e).

Anbefalinger

23. Revisor skal gi anbefalinger når det er hensiktsmessig med bakgrunn i data, vurdering(er) og konklusjon(er). Revisor skal ikke anbefale detaljerte løsninger.

Rapport

24. Det skal skrives rapport fra hver gjennomførte forvaltningsrevisjon. Rapporten skal utformes så leservennlig som mulig, blant annet med hensyn til språk og struktur.

25. Rapporten skal inneholde:

- sammendrag
- informasjon om bestillingen
- problemstilling(er)
- valg av metode(r) og vurdering av datagrunnlag
- revisjonskriterier
- presentasjon av data

- vurderinger
- konklusjon
- eventuelle anbefalinger
- oversikt over sentrale dokumenter og litteratur
- uttalelse fra kommunedirektøren/selskapet

26. Rapporten skal vise sammenheng mellom problemstillinger, revisjonskriterier, innsamlede data, vurderinger, konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

27. Rapporten skal beskrive praksis eller tilstand i et omfang som i tilstrekkelig grad underbygger revisors vurderinger og konklusjoner.

28. Det skal gå klart fram hva som er presentasjon av data, og hva som er revisors vurderinger.

Dokumentasjon

29. Forvaltningsrevisjon skal dokumenteres på en måte som er tilstrekkelig til å gi en totalforståelse av utførelsen av prosjektet, og til å underbygge revisors vurderinger og konklusjoner.

30. Forhold som tilsier at det kan foreligge misligheter, skal dokumenteres særskilt med angivelse av hva revisor har foretatt seg. Det samme gjelder dersom undersøkelsene avdekker åpenbare brudd på annet regelverk enn det som inngår i revisjonen.

31. Dokumentasjon skal oppbevares i minst 10 år.

Kvalitetssikring og system for kvalitetskontroll

32. Utførelse av forvaltningsrevisjon skal kvalitetssikres. Kvalitetssikringen skal dokumenteres.

33. Kvalitetssikringen skal sikre at undersøkelsen og rapporten har nødvendig faglig og metodisk kvalitet og ellers følger denne standarden.

34. Revisjonsenheten skal dokumentere et system for kvalitetskontroll.